

Til
Uddannelsesudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K.

26. april 2006

Kære Uddannelsesudvalg

På baggrund af lovforslag L 185, retter vi denne henvendelse til jer, for at påpege nogle problemer, lovforslaget medfører - dels generelt på mange skoler og dels specifikt på vores skole.

Vi vil, med denne henvendelse, først og fremmest gøre opmærksom på det hovedproblem, vi ser, nemlig at lovforslaget rammer en gruppe svage elever, og sekundært på et problem med tidsfaktoren og den meget korte tid til lovens implementering. Vi vil belyse problemerne ved konkret beskrivelse af forholdene på vores skole Bråskovgård Efterskole og vores elevgruppe. Vi mener ikke, at vi er specielle, men vi er måske et meget godt billede på, hvad det her kan komme til at betyde i praksis.

Mellemgruppen kommer i klemme

I lovforslagets paragraf 8a stk. 6 fremgår det, at de regler der gælder for afgangsprøverne for folkeskolen også gælder for de frie grundskoler (dog med visse undtagelser). I bemærkningerne til Lov 101 (lov om anvendelse af nationale tests samt obligatoriske prøver) er det anført, at *"undervisningsministeren foreslås bemyndiget til, at visse elever fritages for at aflægge afgangsprøverne. Der påtænkes fastsat regler om at skolens leder i særlige tilfælde kan beslutte at elever for hvem prøveafleggelse ikke skønnes hensigtsmæssig, vil kunne fritages. Her tænkes på elever med multiple funktionsnedsættelser uden verbalt sprog, elever med svære generelle indlæringsvanskeligheder og elever der lige er kommet til Danmark."*

Helt grundlæggende er vores ærinde at gøre opmærksom på, at lovforslaget kan bringe nogle af vores elever i klemme; nemlig den del af eleverne, som hverken er meget bolig svag eller boglig stærk. Det er i forvejen en sårbar gruppe, rent uddannelsesmæssigt. De kommer ikke med "svære generelle indlæringsvanskeligheder eller har multiple funktionsnedsættelser uden verbalt sprog". De har aldrig, eller kun meget sjældent, været i kontakt med Skolepsykologisk Rådgivning. De har det "bare lidt svært med det boglige", og har ofte fået prædikatet "skoletræt" på sig. Problemet for disse elever vil være, at det nu bliver "alt eller intet", altså enten må de vælge en skole, der afholder prøver – og da i alle fag, eller også må de vælge en prøvefri skole, også selv om de måske har mod på og forudsætninger for at gennemføre nogle af prøverne. Hvis det hidtil har været uoverskueligt for disse elever at aflægge prøve i alle fag, vil det fremover, med en udvidet fagrække, blive endnu mere uoverskueligt og for de fleste af disse elever helt urealistisk at opnå et rimeligt resultat.

Indtil nu har de kunnet vælge at satse på et eller flere fag, hvor de har haft faglige forudsætninger for at kunne indstille sig til prøve. I hvert enkelt tilfælde har elev, hjem og skole foretaget en vurdering af, om det var *meningsfuldt* at gå til prøve, altså om der var forhåbning om et blot nogenlunde rimeligt resultat – eller om *meningen* og formålet måske blot var det at overvinde sig selv og ”prøve at gå til prøve”.

Denne valgmulighed, der levner plads, også til den elev, der ikke mestrer det hele, ser vi med det foreliggende lovforslag sat over styr. En valgmulighed der, vel at mærke, reelt ikke har haft nogen praktisk betydning hverken for de stærkeste elever, der typisk går til prøve i alle fagene eller de svageste elever der har en PPR-rapport som fritager dem for prøverne.

Bråskovgård Efterskole – vores elevgruppe og pædagogiske tilbud

Bråskovgård Efterskole er oprettet i 1983 og har fra første færd optaget en meget bred elevgruppe – lige fra elever som kom fra specialundervisning (og altså var bogligt svage) til elever, der ønskede at gå på gymnasiet efter deres efterskoleophold og dermed aflægge folkeskolens afgangsprøve eller folkeskolens udvidede afgangsprøve (som det hed dengang) – i dag FS10.

Igennem årene har vi holdt fast i dette princip og har løbende systematiseret vores elevoptag sådan, at vi nu årligt optager 90 såkaldt almindelige unge i 8.-10. klasse.

Derudover optager vi 10 elever med dobbeltsidet hørehandicap samt 30 enkeltintegrerede elever, som har specifikke eller generelle indlæringsvanskeligheder. I alt 130.

Dette indgår som en del af vores værdigrundlag med følgende formulering:

- at elevgruppens brede sammensætning har positiv betydning for fællesskabet og den enkelte,
- at et bredt udvalg af fag tilgodeser såvel de teoretiske som de praktiske og musiske sider hos eleven,
- at vi opfatter alle mennesker som lige værdige.

Alle vore elever undervises i de boglige fag på niveaudelte hold efter deres kundskaber. Niveaudelingen betyder, at en elev, som har det godt med matematik, kan undervises på et prøveforberedende hold her, mens han måske har det så svært med dansk, at han her er på et prøvefrit hold. I fagene dansk, matematik og engelsk tilbyder vi denne mulighed i alle kombinationer, der tilgodeser den nødvendige differentiering.

For at udvikle *det hele menneske*, har vi derudover 11 praktisk/musiske liniefag med 8 ugentlige lektioner (heriblandt ét med brobygning til Bygholm Landbrugsskole) I disse fag er alle 130 elever *integreret* med hinanden på kryds og tværs og på hold efter interesse frem for faglige kvalifikationer. Denne fagrække giver mulighed for, at hver eneste elev kan finde nogle fag og områder, hvor vedkommende oplever at være stærk, engageret og kan opnå sejre og en positiv udvikling. Det har i sig selv en motiverende og afsmittende virkning på også den fagfaglige (ind)læring. Det er helt klart i denne kontekst vi har god succes med at give de ”skoletrætte” lidt skolegejst igen.

Vi søger således at skabe en skole, hvor eleverne mødes på tværs af alle skel, hvor de gives rum og mulighed for at møde unge fra helt andre miljøer end det kendte, og hvor *lige værdighed* er nøgleordet for samværet.

Dette er kernen i vores efterskole, som det kommer til udtryk i de 3 ovennævnte punkter fra værdigrundlaget.

Lovens implementering

Endelig må vi anføre det uhensigtsmæssige i at vedtage en lov med så kort varsel til implementering, som der her er tale om:

1. For en del af de fag, der indføres som prøveforberedende fag, har vi ingen eller kun ringe mulighed for at finde lærerkræfter og timer med så kort varsel. En samlet kabale kan meget vel indebære efteruddannelse eller i værste fald afskedigelse/udskiftning af dele af det nuværende personale.
2. Ændringen medfører desuden uforudsete udgifter til undervisningsmaterialer og prøveafvikling, som vi ikke havde nogen viden om, da vi i november 2005 lagde budget for 2006 – og som derfor ikke indgår i budgettet. Vores økonomiske virkelighed er den, at vi kører med ganske stramme budgetter, hvor der ikke bare og uden planlægning er råd til at købe klassesæt af bøger og øvrigt materiale til nye fag.

Afslutningsvis

Fra mange forskellige sider har vi gennem skolens snart 23 årige historie erfaret, at vi udfylder et hul midt mellem meget bogligt orienterede skoler og specialefterskoler for ordblinde.

Dette arbejde med at få unge skoletrætte og bogligt svage hjulpet godt i vej har vi udført med glæde, og en opgave vi i al beskedenhed mener, vi har løst godt. Men med en vedtagelse af L 185 vil vi ikke længere kunne udfylde dette hul, og der vil efterlades en gruppe unge, som snarere skræmmes væk frem for motiveres til skolearbejdet. Disse elever vil der skulle findes alternative tilbud til.

I bedste fald bør prøverne – ud fra vores erfaringer og dagligdag – slet ikke gøres obligatoriske, ligesom fagrækken med afsluttende prøver ikke bør udvides. Næstbedst vil det være, at der etableres en lokal dispensationsret- og mulighed, hvor den enkelte skoleleder i samråd med elev, forældre og lærere kan give dispensation til den enkelte elev i det enkelte fag, hvis det vurderes, at det vil være et urimeligt eller meningsløst krav, at den pågældende går til prøve i faget, eller hvis eleven kun forventes med rimeligt resultat at kunne magte prøve i *nogle* af fagene, frem for i alle.

Hele dette kompleks af problemstillinger er os så magtpåliggende, at vi hermed vil anmode om foretræde for Uddannelsesudvalget.

Med venlig hilsen på vegne af Bråskovgård Efterskole

Else Tersgov
Formand

Peter Dam
Forstander